

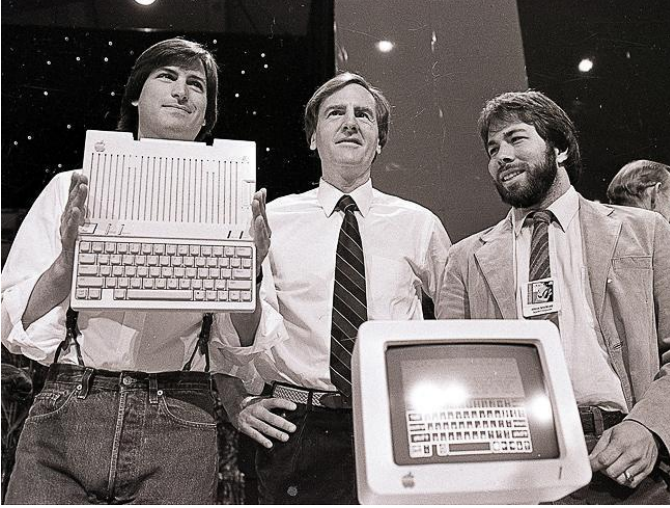
- **APPLE'ın İPHONE'a DÖNÜŞÜMÜ: STEVE JOBS**
Steve Jobs, 1976'da Wozniak ile kurduğu Apple Bilgisayar'dan 1985'te ayrıldı. Şirkete, 1997'de dönüp iPhone'u yarattı ve Apple'ı en büyük bilişim şirketi yaptı.

Steve Jobs ve Wozniak

Steve Jobs, 1955'te ABD'de doğdu. Babası Suriye kökenli annesi Amerikalı idi. Evli olmayan çift, ismini bile koymadan onu evlatlık verdi. California'da kendisini evlat edinen Jobs ailesinin yanında büyüdü. Bir lazer şirketinde çalışan baba Jobs'tan, elektronik öğrendi. Üniversiteye başladı ama 6 ay sonra terkedip bilgisayar oyunu üreten Atari'de çalıştı. Sıkılıp Hindistan'a gitti, geri dönünce arkadaşı Wozniak'ın tasarladığı elektronik cihazları pazarladı. Elektronik dehası Wozniak ile girişimci Jobs'un 1976'da kurduğu Apple Computers şirketi, bilgisayar tarihini yeniden yazdı.

Apple'da İlk Şok ve Şirketin Zor Yılları

Apple'ın piyasa değeri 1980'de 1,2 milyar dolar oldu. Wozniak, kullandığı uçağı 1981'de düşürünce hafızasını kaybetti. Hafızasını geri kazanan Wozniak, önce üniversite eğitimini tamamladı ve 1985'te Apple'dan ayrıldı. Jobs, Apple'a 1980'de başkan olarak Pepsi Cola'nın yöneticisi J. Scully'yi transfer etti. Apple, 1983'te Fortune dergisinin büyük şirketler listesinde 411. sırada yer aldı. Ancak 1983'te satışlarda IBM onları geçti. Jobs, 1984'te Macintosh bilgisayarı piyasaya sürdü. Bilgisayarın adı, "**McIntosh**" cinsi kırmızı elmadan alındı. İlk kez, mouse (fare) ve ekrandaki ikonlar (küçük resim) bu bilgisayarda kullanıldı.

**S. Jobs (solda), J. Scully (ortada)
ve S. Wozniak (1980)**

Steve Jobs da Apple'ı Terketti (1985)

Jobs, Pepsi Cola'dan getirdiği başkanla anlaşmazlığa düştü ve 1985'te hisselerini satıp Apple'ı terketti. Önce, **NeXT** adlı bilgisayar şirketini kurdu ve **Pixar** adlı animasyon şirketini satın aldı. NeXT'in ilk bilgisayarını 1989'da satışa çıkardı. Bilgisayar tutulmayınca üretimden vazgeçip yazılıma döndü. Jobs, Walt Disney için "Tin Toy" animasyon filmini yaptı. Gişe rekoru kıran film, 1995'te Oscar Ödülü kazandı. Yüksek hasılatlı 3 animasyon filmi daha yaptı.

Steve Jobs ve Bill Gates ilk yıllarda

Jobs Yeniden Apple'ın Başına Geçti (1997)

Apple, 1996'da ABD'nin 4. büyük bilgisayar üreticisiydi ama zarardaydı. Dell bilgisayar şirketinin başkanı “**Apple yönetimi bu şirketi hemen kapatsın**” demişti. Apple'ın yönetim kurulu ile görüşen Jobs, NeXT şirketini Apple'a sattı. Anlaşmaya göre, Apple'da başkan danışmanı oldu ama maaş almadı. Yazılım konusunda, Bill Gates ile işbirliği anlaşması yaptı. Apple yönetimi, Jobs'u CEO olarak atadı. Jobs 12 yıl sonra tekrar iş başındaydı ve yeteneğini gösterdi. İlk işi, bilgisayarları, internet ve telefon üzerinden satmak oldu. Bir haftada Apple, internetten satış yapan 3 üncü en büyük e-ticaret sitesi oldu. Jobs 1998'de, **iMac** bilgisayarı piyasaya sürdü ve şirket ilk kez kara geçti. Ardından 1999'da **iBook** dizüstü bilgisayarını çıkardı. Apple'ın kalıcı CEO'su olduğu, 2000'de açıklandı.

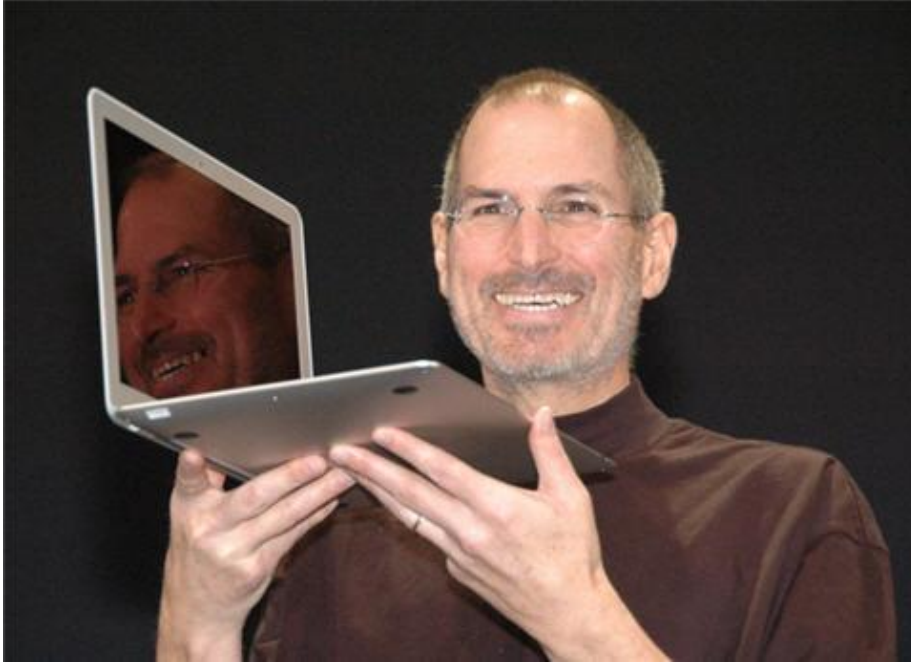

Jobs iPhone'u tanıtıyor (2010)

Jobs Apple'a Yeni Ufuklar Açtı

Jobs, bazı müzik şirketlerini satın alıp Apple'ı bu alana soktu. Önce 2001'de **iPod** adlı müzik çaları piyasaya çıkardı. iPod,

2010'da 300 milyon adet sattı. Apple'ın doğrudan satış yaptığı mağazaları 2001'de açtı. Elektronik ortamda müzik yükleyen, **iTune** mağazalarını da 2003'te açtı. Apple'ın, 2010'daki müzik yükleme cirosu 10 milyar dolar oldu. Jobs, kendi animasyon şirketi Pixar'ı, Walt Disney'e 7,4 milyar dolara sattı ve Disney'in yönetim kurulu üyesi oldu.

Steve Jobs, (en ince dizüstü) MacBook Air bilgisayarını tanıtır (2008)

iPhone, Jobs'un İkinci Büyük Eseri Oldu

Jobs, mobil telefonların müzik de çalabilmesini istiyordu. Cep telefonu üreticisi Motorola ve telekom şirketi Cingular ile bir anlaşma yaptı. Motorola özel bir cep telefonu tasarlamak istemedi. Yeni cep telefonlarını müzik yüklenir hale getirmeyi önerdi. Bu işbirliği ile **ROKR** adlı, müzik yüklenen telefonu, 2005'te satışa sundu ama telefon tutulmadı. Motorola ortaklığını bıraktı ve telefonu Apple'da üretmeye karar verdi. Adı daha sonra AT&T olan telekom şirketi Cingular ile anlaştı. Telefonun insan beynine zarar vermemesi için test

laboratuvarı kurdu. Araştırma ve geliştirme için iPhone'a 150 milyon dolar harcadı. Projeyi şirket içinde bile gizli yürüttü. Yazılımcı ve elektronik ekipleri birbirinden habersiz çalıştı. Nisan 2007'de satışa çıkan iPhone, ilk altı ayda 1,4 milyon adet sattı. Satış rekoru 2010'da 39,9 milyon adetle kırıldı. Dört yılda toplam satış 90 milyon adede ulaştı. Şirketin 2010 yılı ciro değeri 65,2 milyar dolar, karı 14,1 milyar dolardı. Apple'ın piyasa değeri, Ocak 2011'de 310 milyar dolar ile Microsoft'u geçti (**Forbes**'e göre) ve Exxon Mobil'den sonra dünyanın ikinci büyük şirketi oldu.

Steve Jobs ve Steve Wozniak Şimdi Ne Yapıyor?

Wozniak, uçak kazasından sonra mühendisliği bırakıp konserler organize etti. Halen okullarda çocuklara ders veriyor ve TV programlarına katılıyor. Kişisel serveti 6 milyar doları aşan Jobs ise 2003 yılında pankreas kanseri olduğunu öğrendi. Asya tıbbı ile iyileşme umuduyla, ameliyatını dokuz ay erteledi. Ameliyat, 2004'te başarı ile gerçekleşti. Tekrar rahatsızlanınca, 2009'da karaciğer nakli yaptırdı. Sağlık nedeniyle, Ocak 2011'de Apple'daki görevine ara verdi.

Steve Jobs, Apple'ı zarardayken kara geçirip dünyanın en büyük ikinci şirketi yaptı. iPhone mucizesini, kanserle mücadele ederken gerçekleştirdi. Çağın en büyük teknoloji liderlerinden olan Jobs'un sağlığına kavuşmasını diliyoruz.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü